

**פקחו
עינייכם**

**יתכן
שלפניכם
קורבן
של סחר
בבני אדם!**

עבדות מודרנית מה היא? עבדות, סחר בבני אדם בכינוייה המודרני, קיימת בכל העולם. גם בישראל. קורבנותיה הם לרוב זרים וזרות, אשר אינם מכירים את השפה, התרבות והחוק המקומי, והם נטולי כל מקור תמיכה חברתית. פגיעות זו הופכת אותם לטרף קל לניצול. חלק מהקורבנות הן נשים בתעשיית המין, אך אפשר למצוא אותם גם בענפי החקלאות, הבניין, הסיעוד ובמשקי בית.

תנאי העבדים המודרניים: עבדים מודרניים עובדים שעות ארוכות, לעתים 7 ימים בשבוע. פעמים רבות הם אינם מקבלים שכר או ששכרם זעום, ובנוסף הם חשופים לתנאי מחיה ועבודה קשים. לעתים מופעל פיקוח הדוק על תנועותיהם, ושוללים מהם חירויות כמו חופש תנועה ואפשרות להתקשר עם העולם החיצון. לעתים קרובות הם נתונים לאיומים, ולעתים הם קורבנות של אלימות פיזית, מינית או מילולית.

למה עבדים מודרניים אינם נוטים ליזום תלונות? קורבנות העבדות אינם נוטים להתלונן מיוזמתם, וזאת בשל מצבם הפגיע. הם חוששים מקשר עם רשויות אכיפת החוק משלל סיבות: פחד מגירוש, דאגה שרשויות המדינה לא יגנו על זרים. גם קשיי תקשורת (שפה) ותרבות מדינת המוצא שאינה מעודדת הגשת תלונות, מונעים תלונות. בנוסף, זרים רבים שילמו דמי תיווך גבוהים כדי להגיע לישראל והם חייבים להחזיר את ההלוואות. לכן הם תלויים לחלוטין במעבידיהם. לעתים הם אף אינם רואים את עצמם כקורבנות.

הסתכל מתחת לפני השטח: במבט שטחי אין הקורבנות מעוררים תשומת לב מיוחדת. הם נראים כמו עובדים אחרים. אך מי שיסתכל מקרוב, מתחת לפני השטח, יוכל לזהות נפגעי עבדות. בהרבה מקרים, רק הודות לערנותם של אנשים מהציבור כמוכם - לרבות שכנים, בעלי עסקים, אחיות וכדומה, אשר חשדו ודיווחו על חשדותיהם, ניצלו הקורבנות וטופלו.

גם אתה או את יכולים להציל נפש!

גם אתה או אתה יכולים לחלץ קורבנות עבדות מסבל ומצוקה!

סיפורים גייוס

סיפוריה של ג'י קטניה אפריקנית שהוצקה בתנאי עבדות בצרפת מאתגיש אל התפקיד המרכזי של אצריגים פשוטים בהצלת קורבנות עבדות. ג'י הועברה 7 ימים בשבוע, שעות רבות בכל יום, וכמעט ולא הורשה לצאת מהבית. היא נאלצה לקום באילה כדי אטפל בגינוק. ואנה על הרצפה בגדרו. שכנה שהבינה במצוקתה הצמינה את הישגיות ג'י ניצלה.

הנה סיפוריה של מ'י עובדת זרה אשר עבדה בסיס/ד. מ'י הורשה להוציק בטלפון שאפשר לה רק לקבל שיחות. היא לא יכלה להתקשר אל אגריס. הוחר זה לצאת מהבית רק לביצוע מטלות כמו השלכת זבל. עובדת בבית סמוך, זיהתה אצלה מצוקה, והניחה לז פה הצבא טלפון נייד עם אפשרות לשיחות יוצאות, ועם מספרי טלפון של גורמי סיוע. מ'י ביקשה סיוע והיא גולצה בהצלחה.

איך תדעו שלפניכם קורבנות עבדות?

פקחו עיניים!

הסתכלו מתחת לפני השטח!

שוחחו עם האדם שלפניכם!

סימנים שאמורים להדליק נורות אדומות:

1. **איומים ואלימות:** האם העובד סובל מאלימות פיזית? מינית? מאיומים?
 2. **שעות עבודה ארוכות במיוחד:** כמה שעות הוא עובד ביום / שבוע / חודש?
האם העבודה קשה במיוחד?
 3. **היעדר חופשות:** האם ניתנת לו חופשה שבועית?
 4. **שכר זעום:** האם מקבל העובד שכר? האם השכר הוגן? האם השכר הוא עבור כל שעות העבודה?
 5. **ניכוי שכר שרירותיים:** האם מטילים קנסות בגין טעויות ואיחורים? האם מנכים מהשכר סכומים לא מובנים?
 6. **תנאי מחיה:** היכן מתגורר העובד? האם יש לו חדר עם מיטה משלו?
 7. **מראה פיסי:** האם העובד נראה ירוד פיזית? סובל מתת תזונה? האם הוא מקבל טיפול רפואי בשעת הצורך?
 8. **התרשמות רגשית:** מה מצב רוחו של העובד - האם הוא נראה מדוכא/ מיואש/ מפוחד/ חסר מנוחה?
 9. **יחסים עם מעביד:** האם הוא חושש להתבטא ליד מעבידו? האם הוא נראה מפוחד על ידו?
 10. **מסמכי זיהוי:** האם הוא מחזיק את מסמכי הזיהוי שלו (דרכון, אשרה)?
 11. **השפלה:** האם חווה השפלה (למשל האם מחייבים אותו לכרוע ברך \ מענישים אותו? מקללים אותו?)
 12. **כליאה או פיקוח על תנועה:** האם יציאתו מהבית מבוקרת? האם יש מנעולים רבים על הדלתות? האם יש לו מפתח למקום? האם כלאו אותו?
 13. **בידוד מהעולם החיצון:** האם אוסרים עליו ליצור מגע עם אנשים? האם יש לו מכשיר טלפון? האם מאפשרים לעובד לשוחח בטלפון עם חבריו ומשפחתו? האם הוא יכול להיפגש עם חברים ולצאת למפגשים חברתיים?
 14. **העברה מיד ליד בלי הסכמה:** האם הועבר העובד ממעביד למעביד בלי הסכמתו? האם שירותיו נמכרו או הושכרו?
 15. **שיעבוד חובות:** האם המעביד לא משלם את שכר העובד עד שיגמור לשלם את הוצאות הבית?
- לא כל הסימנים צריכים להתקיים כדי לפתח חשד, אך ככל שיש יותר סימנים, כך יקל להוכיח שמדובר בקורבן של עבדות. עם זאת, יש אפשרות שסימן אחד יהיה כל כך חמור, שהוא יספיק כדי לעורר חשד לעבדות: למשל, אלימות גופנית, שלילת חירות ומניעת טיפול רפואי.
- גם אם קיים חשד שיתברר אחר כך כלא מוצדק, חשוב להתקשר לאחד מהמוקדים הבאים כדי לדווח ולהתייעץ.

**מוטב לגרום לאזעקת שווא מאשר להשאיר
קורבן עבדות ללא טיפול!**

המוקד לפליטים ולמהגרים
אמי סער – מנהלת המאבק בסחר בבני אדם
טל : 054-3177846 , פקס : 03-6844872
sos@hotline.org.il

קו לעובד
קו חם סניף תל אביב – טל : 03-6883766
קו חם סניף חיפה – טל : 04-8643350
email@kavlaoved.org

משרד הכלכלה
עו"ד איריס מעיין
הממונה על זכויות עובדים זרים בעבודה
טל : 03-7347230 פקס : 03-7347269
ForeignR@economy.gov.il

מנהל הסדרה ואכיפה
תחום פניות ותלונות בחוקי העבודה
טל : 03-7347849/50
טלמסר : 1-800-354-354 פקס : 03-6828690
Reportachifa@economy.gov.il

משטרת ישראל
רובי קיים – קצין חוקרים ארצי
טל : 02-5429123 פקס : 02-5898037
Khokrim@police.gov.il

משרד המשפטים
היחידה לתיאום המאבק בסחר בבני אדם
טל : 02-5425500 פקס : 02-5425502

קו לעובד /
Worker's Hotline
عنوان العامل /

המוקד לפליטים ולמהגרים ע"ר

משרד ראש הממשלה
הרשות לקידום מעמד האישה

משרד הכלכלה
מינהל הסדרה ואכיפה

משרד המשפטים